

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Zorgboerderij de Paradijsvogelbloem, ter Aar

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Rapport Paradijsvogelbloem

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

De Paradijsvogelbloem is trots te lezen dat er ontwikkelingsgerichte hulp wordt aangeboden aan de jeugdigen. Het is fijn om terug te lezen, dat de jeugdigen, ouders en verwijzers positief staan tegenover de begeleiding die wordt aangeboden en dat er wordt aangegeven dat jeugdigen 'met sprongen vooruit gaan'. Dat de Paradijsvogelbloem ze stimuleren hun netwerk te onderhouden en waar mogelijk verbreden. Door vriendinnen, sportclub en activiteiten buiten de zorgboerderij. We een goed team hebben en hecht zijn altijd klaar staan voor de jeugdige. En altijd op zoek zijn naar een passende oplossing voor de jeugdige om zo goed mogelijk te ontwikkelen.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

De Paradijsvogelbloem is op dit moment bezig met de verbeterpunten en werkt eraan om alle onderstaande punten uiteindelijk te verbeteren. De Paradijsvogelbloem heeft besloten om niet te gaan werken met de Wet zorg en dwang. De Paradijsvogelbloem is momenteel bezig met een nieuw beleid, waardoor de vrijheidsbeperkende maatregelen worden vervangen voor alternatieven die wel binnen de wettelijke kaders vallen. Tevens worden momenteel de huisregels herschreven, zodat deze op een positieve manier worden geformuleerd.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

Jeugdigen en ouders zullen merken dat de kwaliteit van de begeleiding en zorg zich blijft verbeteren en ontwikkelen. Daarnaast zullen ouders ondervinden dat de bereikbaarheid vergroot wordt, ook bij 'minder urgente' zaken. Jeugdigen zullen ontdekken dat de huisregels, die in de huizen hangen, positiever zijn geformuleerd en dat er alternatieven worden geboden voor de vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals vast pakken en vasthouden.

Conclusie van de inspectie

De inspectie concludeert dat de Paradijsvogelbloem op het moment van het toezichtbezoek aan drie normen volledig voldoet. Op drie andere normen is verbetering nodig. Dit gaat om het bieden van ontwikkelingsgerichte hulp in een zo thuis mogelijke omgeving, het zodanig inrichten van de organisatie dat dit redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp en het bieden van de mogelijkheid aan jeugdigen en hun ouders om voor hun individuele belangen op te komen.

De bevindingen uit het toezichtbezoek, in combinatie met meerdere signalen en meldingen na het toezichtbezoek, zijn voor de inspectie voldoende redenen om de aanbieder intensief te blijven volgen. De inspectie verwacht van de Paradijsvogelbloem een verbeterplan en toetst dit op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht. Het uitvoeren van een hertoets kan hiervan onderdeel zijn.

1 Inleiding

In april 2024 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: Inspectie) onaangekondigd toezicht uit bij zorgboerderij de Paradijsvogelbloem in Ter Aar.

Aanleiding

In februari 2024 ontving de inspectie een tweetal signalen (meldingen) over de zorgboerderij. Deze meldingen zijn afgesloten. Wel waren deze meldingen aanleiding de bestuurder te vragen om twee vragenlijsten in te vullen. De eerste vragenlijst richtte zich specifiek op het bieden van hulp aan jeugdigen met complexe problematiek, die zonder behandeling een gevaar voor zichzelf of hun omgeving vormen. Uit de meldingen had de inspectie de indruk gekregen dat de zorgboerderij zich op deze doelgroep richt. Vanwege de [af- en ombouw van de JeugdzorgPlus](#) heeft de inspectie in 2023 en 2024 extra aandacht voor aanbieders die aan deze doelgroep zorg bieden. De andere vragenlijst had tot doel om meer zicht te krijgen op de jeugdigen die bij de zorgboerderij in zorg zijn en te kunnen beoordelen of de zorgboerderij aan de kwaliteit- en veiligheidseisen voldoet. Op basis van de antwoorden op de vragenlijsten heeft de inspectie besloten om zich een beeld te vormen van de algemene kwaliteit van zorgboerderij de Paradijsvogelbloem d.m.v. een toezichtbezoek.

Doel van dit toezicht is om te bepalen of de Paradijsvogelbloem verantwoorde hulp biedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader; Het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. De inspectie heeft uit deze thema's verwachtingen geselecteerd voor het toezicht.

Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-ijj-kader.

Beschrijving de Paradijsvogelbloem

De Paradijsvogelbloem B.V. staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 82460418. De zorgboerderij biedt dagbesteding, wonen en logeer- en crisisopvang aan jeugdigen met psychische en psychiatrische problematiek, gedragsproblematiek en jeugdigen met een licht verstandelijke beperking. De Paradijsvogelbloem is aangesloten bij de vereniging Zorgboeren Zuid-Holland van de Federatie Landbouw en Zorg.

Op het moment van toezicht zijn er vier jeugdigen aanwezig op de dagbesteding en zijn er negen jeugdigen die bij de Paradijsvogelbloem wonen. Twee jeugdigen zijn inmiddels 18 en 21 jaar en verblijven op basis van een verlengde jeugdwet indicatie bij de zorgboerderij.

De overige jeugdigen zijn tussen de 7 en 15 jaar oud en ontvangen hulp vanuit de jeugdwet, waarvan een deel van de jeugdigen via een persoonsgebonden budget (pgb). De dagbesteding van de zorgboerderij is geopend van maandag tot en met vrijdag, in het weekend biedt de Paradijsvogelbloem logeeropvang. Twee tot drie dagen per week biedt een externe partij (Bijlesmeester) onderwijs op maat aan twee jeugdigen die deelnemen aan de dagbesteding. De jeugdigen die bij de Paradijsvogelbloem wonen zijn overdag naar onderwijs of stage en volgen geen dagbesteding op de zorgboerderij.

De bestuurder biedt zelf begeleiding aan cliënten. Zij is SKJ-geregistreerd en heeft veel ervaring in de gehandicapten- en jeugdzorg opgedaan voordat zij in mei 2015 haar eigen zorgboerderij is begonnen, de Paradijsvogelbloem.

Naast de eigenaresse/bestuurder zijn er acht medewerkers in dienst. Alle medewerkers hebben een achtergrond in de jeugdzorg, waarvan één medewerker SKJ-geregistreerd is.

Twee medewerkers zijn via een EVC-traject bezig om zich SKJ te kunnen registreren. Aan de zorgboerderij is geen gedragswetenschapper verbonden. De Paradijsvogelbloem kan bij vragen een beroep doen op een gedragswetenschapper van een collega zorgboerderij.

Op donderdagen komt er een schoonmaakster en de zorgboerderij heeft een vrijwilliger die helpt met klusjes, zoals het plakken van een lekke band of repareren van een slot.

Zorgboerderij de Paradijsvogelbloem is gevestigd in Ter Aar op een zeer ruim terrein in een landelijke omgeving. Op het terrein staan twee gebouwen, het witte en blauwe huis, die beide over een huiskamer en open keuken beschikken. In het witte huis wonen de jeugdigen, het blauwe huis is bestemd voor de dagbesteding.

Naast en achter de huizen bevinden zich twee grote kassen waar een grote diversiteit aan dieren is gehuisvest zoals kippen, varkens, schapen, geiten, alpaca's, paarden en vogels. Ook is er een muziekrimte met keyboards en een drumstel en in de kas zijn diverse speelvoorzieningen gecreëerd zoals een skelterbaan, zandbak, trampoline en zwembad.

Achter de kassen is nog een groot buitenterrein met onder andere buitenverblijven voor de dieren, een kersen- en appelboomgaard, een speelveld met buitenspeelgoed en een ligweide met surfplanken en steiger aan de Langeraarsche plassen. De ligweide mag door jeugdigen alleen onder begeleiding worden bezocht.

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Analyse

De inspectie constateerde op de volgende normen alleen positieve punten:

- Norm 1.2 Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden.
- Norm 1.4 Jeugdigen worden ondersteund om hun sociale netwerk in stand te houden of uit te breiden.
- Norm 3.3 De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- Norm 1.5 De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.
- Norm 3.2 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.
- Norm 3.4 De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.

De aanbieder heeft in reactie op het conceptrapport laten weten bezig te zijn met het doorvoeren van verbeteringen op de geconstateerde verbeterpunten, zoals het herschrijven van de huisregels in positief geformuleerde regels en het aanpassen van het beleid waarbij de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen vervangen wordt door alternatieven die wel binnen de wettelijke kaders vallen. Ook heeft de aanbieder aan de inspectie laten weten geen verdere stappen te ondernemen om een locatie te worden waarbinnen gedwongen zorg geboden mag worden vanuit de Wet zorg en dwang (Wzd). Dit betekent dat de Paradijsvogelbloem per jeugdige die zij dagbesteding of wonen biedt een afweging moet maken of zij passende hulp kan bieden zonder inzet van vrijheidsbeperking of dat overdracht van de zorg nodig is naar een zorgaanbieder die wel aan de wettelijke eisen voldoet om een vorm van gedwongen hulp in te zetten.

Na verzending van het conceptrapport aan de aanbieder heeft de inspectie meerdere signalen en meldingen ontvangen over de Paradijsvogelbloem. De inspectie heeft de gemelde gebeurtenissen niet onderzocht, maar zag in de signalen en meldingen wel aanleiding aanvullend met de bestuurder over de signalen in gesprek te gaan. Hoewel de bestuurder zich niet in de signalen herkent, ziet de inspectie in de bevindingen uit dit toezicht in combinatie met de meldingen voldoende redenen om de aanbieder intensief te blijven volgen.

Vervolg

De inspectie verwacht dat de Paradijsvogelbloem de aandachts- en verbeterpunten uit het rapport vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 22 augustus 2024 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie de invulling van het vervolgtoezicht. Het uitvoeren van een hertoets kan hiervan onderdeel zijn.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantroef op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Beeld

Eigen regie

Respect

**Sociaal
netwerk**

**Gezonde
ontwikkeling**

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

Uit de gesprekken met de bestuurder, medewerker, ouder en plaatsers blijkt dat de medewerkers van de Paradijsvogelbloem een breed en actueel beeld hebben van de jeugdigen en hun netwerk. Voor aanvang van de zorg heeft de bestuurder telefonisch contact met de verwijzer om een beeld te vormen over de mogelijkheden van de jeugdige en de wensen die er zijn. Daarna volgt een afspraak met rondleiding op de locatie met de verwijzer en ouder(s). De bestuurder geeft aan dit eerste gesprek bewust zonder de jeugdige te doen, om teleurstelling te voorkomen wanneer plaatsing niet door gaat. Als deze afspraak van beide kanten positief is bevallen, stuurt de bestuurder de ouder(s) een intakeformulier toe. Uit het door de inspectie opgevraagde intakeformulier blijkt dat de Paradijsvogelbloem een brede uitvraag doet op onder meer gezinsgegevens, hulpvraag, de problematiek en hoe en in welke situaties die zich uit, hobby's, eetgedrag, lichamelijk welbevinden, zelfstandigheid en sociaal emotioneel functioneren. De bestuurder neemt vervolgens de beslissing of een jeugdige een dagdeel mee mag komen draaien. Deze beslissing neemt zij op basis van 30 jaar ervaring, zo geeft zij aan. Tijdens het meedraaien zien ook de dan aanwezige medewerkers de jeugdige, waarna besloten wordt of de jeugdige kan komen. Een medewerker vertelt dat de bestuurder besluit over nieuwe aanmeldingen. Wel wordt een jeugdige die voor een eerste keer mee komt draaien vooraf in de vergadering besproken, zodat bekend is wat ze kunnen verwachten. De bestuurder geeft aan dat er voor alle jeugdigen een proefperiode geldt van zes weken waarin de Paradijsvogelbloem observaties doet, de jeugdige in het teamoverleg bespreekt en bejegeningadviezen besproken worden. In de dossiers die de inspectie heeft ingezien zaten plannen waarin een beeld over de jeugdige en het netwerk is opgenomen.

Uit het gesprek met de bestuurder blijkt dat er ten minste één keer in het recente verleden sprake is geweest van een mismatch tussen een jeugdige en de Paradijsvogelbloem. Deze plaatsing is voortijdig beëindigd en heeft volgens haar bij alle betrokken partijen voor veel onrust gezorgd.

Aandachtspunt

De inspectie vindt het kwetsbaar dat bij de Paradijsvogelbloem het proces rondom nieuwe aanmeldingen alleen bij de bestuurder ligt en niet multidisciplinair wordt uitgevoerd. Ondanks de ruime kennis en ervaring van de bestuurder verwacht de inspectie dat bij het proces van aanmelden een extra collega of deskundige, zoals een gedragswetenschapper, wordt betrokken. Het werken vanuit het vier ogen principe en met meerdere disciplines verhoogt de kans op een passende plaatsing.

Als reactie op het conceptrapport heeft de bestuurder laten weten dat het proces van nieuwe aanmeldingen niet alleen bij de bestuurder ligt. Na het intakegesprek bespreekt de bestuurder het gesprek na met een collega en overlegt of de jeugdige passend is op de zorgboerderij. Bij twijfel wordt hier nog een andere collega bij betrokken.

Norm 1.2		Oordeel
	Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden.	

Uit alle gesprekken die de inspectie tijdens dit toezicht heeft gevoerd blijkt dat zowel de jeugdigen als hun ouder(s) inspraak hebben en dat medewerkers van de Paradijsvogelbloem in samenspraak met hen de hulpvraag en de doelen van de geboden hulp bepalen. Beide jeugdigen kunnen duidelijk benoemen wat ze bij de Paradijsvogelbloem willen leren en waar ze aan werken.

De bestuurder vertelt dat als een jeugdige aangeeft iets te willen, zij op zoek gaan naar of ze dit kunnen bieden. Zo is er voor de jeugdigen vanaf 16 jaar die bij de Paradijsvogelbloem wonen een zelfstandigheidsproject gestart waarbij de jeugdigen op hun verzoek onder andere geleerd wordt om te budgetteren, koken en de was te doen.

In de dossiers ziet de inspectie terug dat gemaakte afspraken zijn vastgelegd.

Norm 1.3		Oordeel
	Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid.	

Uit de gesprekken met de bestuurder en medewerker komt naar voren dat de medewerkers van de Paradijsvogelbloem veel tijd en aandacht aan de jeugdigen besteden. Zo krijgen alle jeugdigen een 'maatjebegeleider' en hebben de jeugdigen inspraak in wie hun maatje is.

De maatjebegeleider is de medewerker die de jeugdigen tijdens hun traject bij de Paradijsvogelbloem begeleidt en onder andere gesprekken voert over de doelen.

Een medewerker beschrijft in het gesprek met de inspectie dat door de persoonlijke benadering en het aanbod dat zij bieden van wonen, dagbesteding en het verzorgen van de dieren, het veel kinderen lukt om enorm te groeien.

Van de jeugdigen hoort de inspectie dat de medewerkers hen helpen, complimenten geven en duidelijk zijn. Dit vinden ze prettig. Ze geven aan dat zij altijd met vragen bij de medewerkers of de bestuurder terecht kunnen en daarbij goed worden geholpen. Soms hebben medewerkers het te druk en moet er wat langer gewacht worden voordat er tijd is voor een gesprek. Vooral de bestuurder is erg druk waardoor zij wel eens dingen vergeet, zo hoort de inspectie van de jeugdigen.

“Er wordt goed naar mij geluisterd, je leert hier veel, mag dingen doen en er is hier veel ruimte. Ik voel me hier ook veilig”, *jongere*

Van een ouder hoort de inspectie dat er sprake is van een goede samenwerkingsrelatie met de bestuurder van de zorgboerderij waarbij de ouder goed betrokken wordt bij de dagbesteding van haar kind op de Paradijsvogelbloem. Zo wordt de ouder via een schriftje geïnformeerd over hoe de dag op de zorgboerderij is verlopen. Hoewel de ouder erg tevreden is over de zorgboerderij, zou de bereikbaarheid en het contact bij minder urgente zaken wat zorgvuldiger kunnen, zo geeft deze ouder aan. Een medewerker geeft aan dat alle contacten met ouders via de bestuurder verlopen.

Aandachtspunt

Ondanks de intentie om voldoende tijd en aandacht aan de jeugdigen en hun ouders te besteden, blijkt dit door de dagelijkse drukte op de zorgboerderij niet altijd haalbaar. Vooral het takenpakket van de bestuurder is dermate groot dat zij hiermee in de knel komt. Haar gebrek aan tijd en het gegeven dat alle contacten met ouders via haar verlopen, heeft effect op het beschikbaar kunnen zijn voor de jeugdigen en de bereikbaarheid voor ouders bij minder urgente zaken.

Norm 1.4		Oordeel
	Jeugdigen worden ondersteund om hun sociale netwerk in stand te houden of uit te breiden.	

Uit alle gesprekken die de inspectie heeft gevoerd, blijkt dat de medewerkers van de Paradijsvogelbloem jeugdigen stimuleren om, daar waar mogelijk, contact te onderhouden met hun netwerk. Waar contact (nog) niet mogelijk is, wordt gezocht naar mogelijkheden tot herstel van dit contact, zo hoort de inspectie vanuit een verwijzer.

Ook blijkt uit alle gesprekken dat de jeugdigen een passende (vrije)tijdsbesteding hebben waardoor zij een sociaal en steunend netwerk kunnen opbouwen. Zo vertellen de jeugdigen dat vriendjes en vriendinnetjes bij hen op bezoek komen en dat ze deelnemen aan verschillende activiteiten buiten de zorgboerderij zoals het volgen van onderwijs, stage en deelname aan sportclubs.

“De kinderen die hier wonen gaan allemaal naar school, voetbal of bijvoorbeeld zangclub. We kijken naar wat vinden ze leuk vinden en waar hun interesses liggen” *hulpverlener*

De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.

Hoewel de Paradijsvogelbloem zorg verleent in een prettige, landelijke en fysiek veilige omgeving, beoordeelt de inspectie deze norm niet als voldoende omdat in de huisregels, afspraken en zorgplannen van de jeugdigen in verschillende mate vormen van vrijheidsbeperking zitten die niet passend zijn binnen het wettelijke kader (jeugdwet) waarbinnen de zorgboerderij zorg verleend.

Tijdens de rondleiding ziet de inspectie dat de zorgboerderij bestaat uit twee gebouwen, kassen en een groot buitenterrein. Het voorste (witte) woonhuis wordt gebruikt voor de negen jeugdigen die bij de zorgboerderij wonen. De woning ziet er schoon en huiselijk uit. Het huis heeft beneden een hal waaraan de slaapkamers, toilet en badkamer van de meisjes liggen. Boven zijn de slaapkamers, toilet en badkamer voor de jongens en is een slaapkamer voor de slaapwacht. De slaapkamers variëren in grootte en kunnen niet op slot. In de (logeer)kamer die de inspectie heeft gezien past precies een bed en klein bureau. In de huiskamer staan twee grote eettafels met stoelen en er is een zithoek met bank en stoelen. Aan de muur hangen verschillende lijsten met onder andere wie welke taak heeft die dag, het menu van de hele week, namen van begeleiders en wie wanneer werkt en de weekschema's van de jeugdigen. Het gehele huis is uitgerust met brandmelders, een brand alarmsysteem en blusapparatuur.

Het achterste (blauwe) gebouw wordt gebruikt voor de dagbesteding. Het gebouw heeft een grote huiskamer met open keuken en een kantoor voor de medewerkers. Achter de woonruimte is een gang met toiletten, wasbakken, een douche en kluisjes voor jeugdigen om zaken zoals reservekleding op te bergen. Het gebouw heeft ook een afgesloten werkplaats waar onder andere een broedmachine en elektronisch gereedschap in staan.

Naast het kantoor is een studeerruimte met ramen waarin een tafel staat met vier stoelen. In deze ruimte wordt onderwijs gegeven en gebruikt als ruimte om een jeugdige af te laten koelen wanneer deze boos is. De deur van deze ruimte kan niet op slot. Over het gebruik van de studeerruimte als ruimte om af te koelen, hoort de inspectie van de bestuurder, een medewerker en een jeugdige dat dit af en toe voor een korte periode (maximaal 10 minuten) wordt ingezet voor jeugdigen die gebruik maken van de dagbesteding en dat daarbij een begeleider in de gang in de buurt blijft staan. Via deze ruimte is de toegang naar een kleine slaapkamer die op slot kan. Dit is de kamer van een jeugdige die ouder is dan 18 jaar.

De bestuurder en een hulpverlener vertellen dat er sprake is van een hecht team.

Een hulpverlener beschrijft de zorgboerderij als een grote familie, waar sprake is van veel structuur en duidelijke regels waar door iedereen met veel passie wordt gewerkt.

Van de jeugdigen die bij de zorgboerderij wonen hoort de inspectie dat zij in de zomer met het

gezin van de bestuurder en een begeleider op vakantie gaan. Ook vertelt een jeugdige dat voor de jeugdigen die in het weekend of de feestdagen niet naar huis kunnen door de bestuurder een passende oplossing wordt gezocht.

Uit alle gesprekken maakt de inspectie op dat het grootste deel van de jeugdigen al lang bij de zorgboerderij woont of dagbesteding ontvangt, waarbij jeugdigen gestimuleerd worden in hun ontwikkeling. De inspectie hoort mooie voorbeelden van jeugdigen die gedurende hun verblijf bij de zorgboerderij een grote groei hebben doorgemaakt.

De inspectie hoort van de bestuurder, hulpverlener en jeugdigen en ziet in het welkomstboekje en aan de instructies en (week)overzichten aan de muur dat er bij de zorgboerderij sprake is van een duidelijke en strakke structuur met veel regels.

Het valt de inspectie op dat een groot deel van de huisregels negatief geformuleerd is en dat op meerdere manieren kenbaar wordt gemaakt dat aan het niet houden van de afspraken en regels consequenties verbonden zijn. Een van de consequenties kan het beëindigen van de zorgovereenkomst zijn (zie ook onder norm 2.2). Daarbij hoort en leest de inspectie dat een deel van de huisregels de vrijheden van jeugdigen inperken. Zo mogen jeugdigen alleen na overleg met de begeleiding naar de poel of het terrein van de Paradijsvogelbloem verlaten, moet iedere jeugdige zijn/haar telefoon 's avonds inleveren en mag deze pas gepakt worden als de jeugdige de deur uit gaat, is bellen naar huis alleen toegestaan na overleg met de begeleiding en is het gebruik van overige elektronische apparatuur zoals computer, tablet, PlayStation en sociale media alleen mogelijk na toestemming van de begeleiding.

Naast afspraken en huisregels die de vrijheden van jeugdigen inperken, hoort de inspectie van de bestuurder, een medewerker, jeugdigen, ouder en verwijzers dat de zorgboerderij ook maatregelen zoals vastpakken en vasthouden inzet. Ook komen kamerplaatsingen of het gebruik van de studieruimte voor om tot rust te komen.

Uit de gesprekken met bestuurder, medewerker, verwijzers en ouder en het inzien van dossiers van jeugdigen maakt de inspectie op dat zorgboerderij de Paradijsvogelbloem dagbesteding en wonen biedt aan jeugdigen met een (zeer) intensieve zorgbehoefte. Zo hoort, leest en ziet de inspectie dat een deel van de jeugdigen op een dermate laag niveau functioneert dat deze jeugdigen aan de hand begeleidt moeten worden naar activiteiten of bijvoorbeeld geholpen moet worden bij algemene dagelijkse handelingen zoals het poetsen van de tanden.

Verbeterpunten

De inspectie verwacht van de bestuurder van de zorgboerderij dat zij een keuze maakt. Wanneer de zorgboerderij zorg wil blijven verlenen aan de huidige doelgroep, zal de zorg moeten voldoen aan de daarbij horende wettelijke eisen. In de huisregels, afspraken en zorgplannen van de jeugdigen zitten verschillende vormen van vrijheidsbeperking, zoals vastpakken en vasthouden en het gebruik van kamerplaatsingen, die niet passend zijn binnen het huidige wettelijke kader (jeugdwet) waarbinnen de zorgboerderij zorg verleend.

Op basis van hoofdstuk 6 van de Jeugdwet is voor het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen buiten de gesloten jeugdhulp geen wettelijke grondslag. Er moet sprake zijn van een wettelijke grondslag om vrijheidsbeperkende maatregelen en/of verplichte/gedwongen zorg toe te passen. Voor jeugdigen met een verstandelijke beperking is dit doorgaans de Wet zorg en dwang (Wzd).

De inspectie verwacht dat zorgboerderij de Paradijsvogelbloem het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen direct afbouwt en zoekt naar alternatieven.

Wanneer het echter nodig blijkt om in een acute noodsituatie direct gevaar af te wenden met een vrijheidsbeperkende maatregel, dan verwacht de inspectie dat de Paradijsvogelbloem de hierbij horende zorgvuldigheidseisen hanteert.

De inspectie heeft de bestuurder in overweging gegeven om te onderzoeken of de zorgboerderij aan alle (wettelijke) eisen kan voldoen om vanuit een ander wettelijke kader (Wzd) passende zorg te verlenen.

Daarnaast verwacht de inspectie dat de Paradijsvogelbloem de huisregels positief formuleert en dat deze bijdragen aan een positief en huiselijk ontwikkelklimaat.

Als reactie op het conceptrapport heeft de aanbieder laten weten dat zij geen verdere stappen ondernemen om een locatie te worden waarbinnen gedwongen zorg geboden mag worden vanuit de Wet zorg en dwang (Wzd).

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1		Oordeel
	Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.	

De bestuurder vertelt dat zij van alle jeugdigen in kaart brengt welke risico's er spelen. In het intakeformulier zitten vragen die hierover gaan. Op basis van deze informatie maakt zij een inschatting. De bestuurder merkt op dat zij hier goed toe in staat is op basis van haar jarenlange ervaring. De inspectie ziet in de dossiers dat een inschatting van risico's is vastgelegd en dat aan de risico's afspraken en bejegeningadviezen voor de medewerkers zijn gekoppeld.

Van de medewerker hoort de inspectie dat de bestuurder de medewerkers op de hoogte stelt van de risico's die er spelen en hoe zij hiermee om moeten gaan. Als voorbeeld noemt de medewerker het open houden van de slaapkamerdeur van een jeugdige om beter zicht te houden op wat er gebeurt.

Van een ouder hoort de inspectie dat (met name) de bestuurder goed in staat is om aan te sluiten bij wat haar kind nodig heeft waardoor het risicovolle gedrag dat hij in de thuissituatie veelvuldig liet zien, bij de zorgboerderij nauwelijks meer voor komt. De bestuurder heeft medewerkers die het lastig(er) vonden om hiermee om te gaan begeleiding geboden zodat zij nu ook goed met dit gedrag overweg kunnen.

Aandachtspunt

De inspectie verwacht van iedere zorgaanbieder dat zij, waar nodig, andere expertise betreft bij het verminderen of wegnemen van onveilige situaties. Tijdens het toezicht is een casus ter sprake gekomen waarbij de deskundigheid vanuit een andere expertise, bijvoorbeeld het CCE of RET, niet is ingeschakeld terwijl dit op basis van wat de inspectie over deze situatie onder andere vanuit de bestuurder heeft vernomen, wel verwacht had mogen worden. Een gedragsdeskundige die hier met een objectieve blik (op afstand) bij meekijkt kan bijdragen aan het scherper inschatten van de veiligheid van een jeugdige.

Norm 2.2		Oordeel
	Hulpverleners bieden hulp die aansluit bij de problematiek, ontwikkelingsbehoefte en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders.	

Uit de gesprekken met de bestuurder, een medewerker en uit de personeelsdossiers blijkt dat bij de Paradijsvogelbloem goed opgeleid personeel werkzaam is. Veel van de medewerkers hebben een (ruime) ervaring in de hulpverlening. De bestuurder en medewerker geven aan dat zij als team veelvuldig met elkaar overleggen in de briefing en in iedere teamvergadering bespreken welke aanpak het meest passend is bij de jeugdigen.

Uit de voorbeelden die de inspectie tijdens het toezicht van de bestuurder en medewerker hoort en wat de inspectie gedurende de dag in de interacties tussen medewerkers en jeugdigen ziet, blijkt dat de medewerkers een goed beeld van de jeugdigen hebben en in hun aanpak aansluiten bij wat de jeugdigen nodig hebben. Zo ziet en hoort de inspectie van een jeugdige die al lange tijd op de zorgboerderij verblijft, dat deze jeugdige zich zelfstandig over het terrein begeeft en alleen bij praktische zaken geholpen wordt. Een jeugdige die wat meer ondersteuning nodig heeft, krijgt eerst uitleg over wat ze gaan doen en verzorgt vervolgens samen met een medewerker de dieren.

Van een ouder hoort de inspectie dat de benaderingswijze die de Paradijsvogelbloem aan haar kind biedt, heel goed aansluit op wat haar kind nodig heeft. Haar kind heeft bij de Paradijsvogelbloem een grote positieve ontwikkeling doorgemaakt. De zorgboerderij is sterk in het reflecteren op hun aanpak en steeds kijken wat er anders en beter kan, zo geeft deze ouder aan. Ook van een verwijzer hoort de inspectie dat de medewerkers goed aansluiten bij wat de jeugdigen nodig hebben en dat de jeugdigen die zij daar heeft geplaatst met sprongen vooruit zijn gegaan.

Uit het gesprek met de bestuurder en uit het welkomstboekje maakt de inspectie op dat de zorgboerderij het contract kan ontbinden en de zorg stopt wanneer een jeugdige zich niet houdt aan de regels zoals het gebruik van alcohol, drugs of roken, wanneer een jeugdige continue 1 op 1 begeleiding nodig heeft of bewuste agressie gebruikt.

Aandachtspunt

Wanneer een plaatsing niet passend blijkt, vraagt dit meer van de zorgboerderij om de zorg voortijdig te kunnen beëindigen dan alleen het opgenomen hebben van uitsluitcriteria. De inspectie wil de bestuurder van de zorgboerderij erop wijzen dat het beëindigen van zorg alleen kan als hiervoor gewichtige redenen zijn. Dit houdt in dat er aan een aantal zorgvuldigheidseisen moet zijn voldaan voordat de zorg voortijdig en vanuit eenzijdig perspectief gestopt kan worden. Onderdelen van deze zorgvuldigheid zijn onder andere dat de jeugdige al herhaaldelijk gewaarschuwd moet zijn, dat onderzocht is of de relatie nog herstelt kan worden en gezocht wordt naar manieren om toch passende hulp te bieden. Ook dient de jeugdige en ouder mondeling en schriftelijk geïnformeerd te worden over het besluit de zorg te beëindigen en dient de zorgboerderij hulp te blijven verlenen of laten verlenen tot er een andere passende vervolgplek is gevonden. Daarnaast dient de zorgboerderij medewerking te verlenen om na de beëindiging elders zorg te ontvangen. Het is daarom van groot belang dat er voor aanvang van de zorg een goede afweging plaatsvindt of de zorgboerderij de gevraagde hulp kan bieden. In dit kader verwijst de inspectie ook terug naar de aandachtspunten die gemaakt zijn bij norm 1.1; het betrekken van een extra collega of deskundige om de kans op een passende plaatsing te vergroten. En bij norm 2.1; het betrekken van andere expertise, bijvoorbeeld het CCE of RET, wanneer de hulp aan een jeugdige niet goed verloopt.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 3.2	Oordeel
 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

Hoewel de aanbieder beschikt over voldoende capaciteit van deskundige, vakbekwame en geschoolde medewerkers, beoordeelt de inspectie deze norm niet als voldoende omdat de organisatie kwetsbaar is ingericht en de VOG's niet op orde waren ten tijde van het toezicht.

Uit alle gesprekken komt naar voren dat de bestuurder een belangrijke rol vervult binnen de zorgboerderij. Zo maakt de inspectie uit de gesprekken op dat de bestuurder onder andere verantwoordelijk is voor de intake en aanneme van nieuwe jeugdigen, het personeelsbeleid, het contact met ouders en het contact met externe partijen zoals verwijzers en gemeenten.

In gesprek met de inspectie geeft de bestuurder meermaals aan dat zij veel werk heeft en nog verschillende werkzaamheden te doen heeft waar zij niet eerder aan is toegekomen.

Het onaangekondigde toezicht vanuit de inspectie kwam daarbij als een onaangename verrassing en werd door de bestuurder in eerste instantie met weerstand ontvangen. Uit het gesprek met de bestuurder werd duidelijk dat een recent beëindigde plaatsing voor veel onrust heeft gezorgd en dat de nasleep van deze plaatsing veel van de bestuurder vraagt.

Uit de gesprekken met de bestuurder, een medewerker en uit de personeelsdossiers blijkt dat de zorgboerderij over voldoende capaciteit van deskundige, vakbekwame en geschoolde medewerkers beschikt. De inspectie hoort van de bestuurder dat het hele team van de Paradijsvogelbloem enkele dagen na het bezoek van de inspectie op locatie geschoold wordt over 'moeilijk gedrag en jij'.

Ook volgen medewerkers volgens de bestuurder één keer per twee jaar een cursus BHV en heeft het team eerder van een externe organisatie een gezamenlijke training gehad over hechtingsproblematiek.

De taakverdeling binnen de zorgboerderij is zodanig dat de eindverantwoordelijke taken belegd zijn bij een SKJ-geregistreeerde professional, waarvan hoofdzakelijk bij de bestuurder. Hiermee voldoet de Paradijsvogelbloem aan de norm verantwoorde werktoedeling.

Bij een check in de personeelsdossiers ontbrak van een aantal medewerkers een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De bestuurder heeft de ontbrekende VOG's na het toezichtbezoek aangevraagd en getoond aan de inspectie.

Verbeterpunt

De bestuurder heeft de taken en verantwoordelijkheden binnen de zorgboerderij zodanig ingericht dat een groot deel hiervan op dit moment bij haarzelf berust. Dit is kwetsbaar, helemaal nu de bestuurder door nasleep van een niet goed verlopen plaatsing veel tijd en energie kwijt is aan een goede afhandeling daarvan. Het valt de inspectie op dat taken ook niet worden gedelegeerd en dat daarbij de capaciteiten van andere SKJ-geregistreeerde professionals onvoldoende worden benut. Een andere taakverdeling, waarbij taken onder meerdere medewerkers worden verdeeld, zorgen voor een betere balans in de draaglast en draagkracht van de bestuurder. Hierdoor kan de bestuurder vanuit professionele distantie beter op knelpunten reageren. Dit kan zorgen voor een stabielere organisatie die daarmee minder kwetsbaar is en redelijkerwijs beter leidt tot verantwoorde hulp.

Als reactie op het conceptrapport heeft de bestuurder laten weten dat niet de bestuurder maar één medewerker de zorgplannen voor de jeugdigen schrijft. Daarnaast helpt een SKJ-geregistreeerde medewerker minimaal 2 werkdagen per maand mee op kantoor.

Norm 3.3		Oordeel
	De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.	

Uit het gesprek met de bestuurder blijkt dat zij veel op de zorgboerderij aanwezig is en nauw bij alle zorgtrajecten van de jeugdigen betrokken is. Hierdoor heeft zij een voldoende en actueel beeld van wat wel en wat niet goed gaat in de organisatie en in de dagelijkse hulp aan jeugdigen en ouders. De inspectie hoort zowel in het gesprek met de bestuurder als de medewerker dat er teambijeenkomsten zijn en dat er onderling veel reflectie plaatsvindt op de zorgtrajecten van de jeugdigen. Ook blijkt uit de gesprekken dat er sprake is van een open meldcultuur, waarbij incidenten binnen het team besproken en geanalyseerd worden en dat er verbetermaatregelen worden getroffen.

In gesprek met één van de jeugdigen hoort de inspectie twee mooie voorbeelden waaruit blijkt dat de bestuurder in- en tegenspraak organiseert. Volgens de jeugdige vraagt de bestuurder regelmatig wat de jeugdige van de zorgboerderij vindt en wat er zou moeten veranderen. Ook vertelt de jeugdige dat zij inspraak hebben bij het aannemen van nieuw personeel. In de procedure is standaard een gesprek met vertegenwoordiging vanuit de jeugdigen opgenomen. Een medewerker benoemt dat er kindervergaderingen zijn waarin jeugdigen zaken kunnen bespreken.

De bestuurder vertelt dat zij één keer per jaar een enquête uitzet onder ouders en personeel. De laatste dateert van maart 2024. In de team overleggen heerst er volgens de bestuurder en de gesproken medewerker een open en prettige sfeer waardoor tegenspraak tijdens deze momenten ook gegeven wordt.

Norm 3.4		Oordeel
	De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.	

De bestuurder vertelt een klachtregeling te hebben. Sinds dit jaar krijgen jeugdigen en ouders bij aanvang van de zorg een welkomstboekje waarin, naast zaken over huisregels en werkwijze, ook de klachtenprocedure is opgenomen. De bestuurder is zich ervan bewust dat de klachtenregeling (nog) niet is terug te vinden op de website. Dit is een klusje dat zijn nog moet doen maar waar zij nog niet aan toe is gekomen, zo vertelt zij aan de inspectie.

De inspectie leest in het welkomstboekje dat er onder het kopje 'klachtenprocedure' al wel verwezen wordt naar informatie over de klachtenprocedure op de website. Ook ziet de inspectie dat uit de beschrijving van de klachtenprocedure niet duidelijk naar voren komt dat er direct een klacht ingediend kan worden bij de onafhankelijke klachtencommissie en dat hiervoor niet eerst de klacht met de bestuurder besproken hoeft te worden.

De bestuurder geeft in gesprek met de inspectie aan niet op de hoogte te zijn dat er voor de jeugdigen toegang tot een externe vertrouwenspersoon geregeld moet zijn. Zij vertelt dat veel jeugdigen een jeugdbeschermer hebben die ook met de jeugdigen spreekt zonder aanwezigheid van medewerkers van de zorgboerderij. Om die reden heeft zij daar nooit zo bij stilgestaan. Uit het welkomstboekje maakt de inspectie echter op dat er wel een vertrouwenspersoon is geregeld via de Federatie Landbouw en Zorg. De (contact)gegevens van deze persoon staan in het boekje vermeld. Ook staat nog verouderde informatie over het AKJ (inmiddels Jeugdstem) opgenomen in dit welkomstboekje.

Verbeterpunten

Om een laagdrempelige klachtenregeling te garanderen is het van belang dat op de website en in het welkomstboekje duidelijk is dat met een klacht rechtstreeks toegang naar de klachtencommissie mogelijk is.

Ook moeten jeugdigen op de hoogte worden gebracht dat zij bij een externe vertrouwenspersoon terecht kunnen en dienen de opgenomen (contact)gegevens in het welkomstboekje geactualiseerd te worden. Daarnaast is het belangrijk dat geregeld wordt dat de vertrouwenspersoon de jeugdigen die bij de aanbieder wonen, regelmatig bezoekt zodat deze persoon een bekend en vertrouwd gezicht wordt.

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij zorgboerderij de Paradijsvogelbloem onaangekondigd uit op 4 april 2024. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Twee gesprekken met een jeugdige.
- Een telefonisch gesprek met een ouder.
- Een gesprek met de bestuurder van de Paradijsvogelbloem.
- Gestructureerde interviews met:
 - 1 medewerker
 - 2 verwijzers
 - Coördinator onderwijsaanbod
- De check van zeven personeelsdossiers op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag van medewerkers.
- De check van twee dossiers van jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en -beoordelingen. Hierbij was de bestuurder aanwezig. De inspectie heeft zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten en het (buiten)terrein.
- Analyse van de volgende documenten:
 - Intakeformulier
 - Welkomstboekje dagbesteding en logeren
 - welkomstboekje wonen
 - Vooraf ingevulde vragenlijsten
 - website

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl